

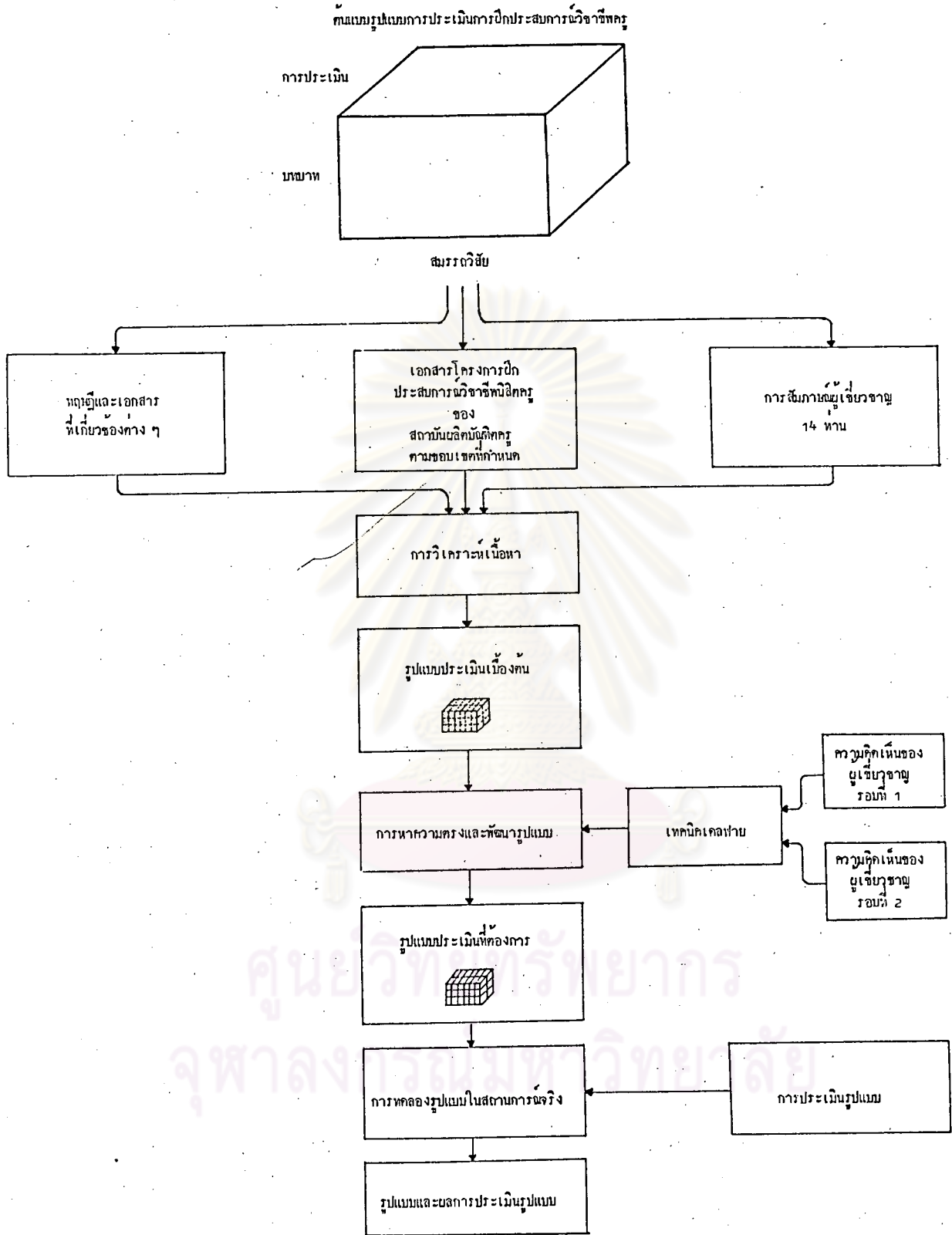
วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จำแนกออกเป็น 2 ตอนคือ

1. การสร้างรูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ผู้วิจัยได้แสวงหาข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่งคือ ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เอกสารในโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของสถาบันผลิตบัณฑิตครูตามขอม เขตที่กำหนด และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่กำหนด จำนวน 14 ท่าน นำมาประมวลกันแล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ให้ได้สาระของเนื้อหาตามต้นแบบของรูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามที่กำหนด และดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงสอดคล้อง รวมทั้งการกำหนดน้ำหนักความสำคัญในส่วนต่าง ๆ ของรูปแบบ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อให้ได้รูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามที่เหมาะสม

2. การประเมินกระบวนการและประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม จากการนำรูปแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบประเมินดังกล่าวไปใช้ในโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของสถาบันผลิตบัณฑิตครู

ลำดับขั้นของการดำเนินการวิจัยแสดงดังแผนภูมิที่ 13 และรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยแต่ละตอน ได้นำเสนอเป็นลำดับต่อไป

แผนภูมิที่ 13 ลำดับขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยตอนที่ 1

การสร้างรูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ตามแนวคิด
ต้นแบบของรูปแบบที่กำหนด

ก. กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญที่วิจัยสัมภาษณ์ เป็นผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ระบุไว้ใน
นิยามศัพท์เฉพาะและทำหน้าที่เป็นประธาน หรือรองประธาน หรือเลขานุการ ของโครงการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยตามขอบเขตที่
ศึกษา สถาบันละ 1 ท่าน และผู้ที่ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวเสนอชื่อซึ่งมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ระบุอีก
สถาบันละ 1 ท่าน รวมผู้เชี่ยวชาญที่ทำการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 14 ท่าน ดังจำแนกจำนวนตามวุฒิ
การศึกษา และตำแหน่งทางวิชาการดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ทำการสัมภาษณ์-จำแนกตามวุฒิการศึกษาและตำแหน่ง
ทางวิชาการ

ตำแหน่งวิชาการ	วุฒิการศึกษา			รวม
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
อาจารย์	0	1	1	2
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	0	4	4	8
รองศาสตราจารย์	0	0	3	3
ศาสตราจารย์	0	0	1	1
รวม	0	5	9	14

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญที่ทบทวนแบบสอบถามตามวิธีการของเทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้ผู้เชี่ยวชาญในเบื้องต้น 4 ท่าน ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน คัดกรองเสนอรายชื่อผู้ที่เหมาะสมเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการนี้ ดำเนินการคัดเลือกผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อซ้ำกันอย่างน้อย 2 ครั้ง และตรวจสอบคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ ผลปรากฏว่าได้ผู้เชี่ยวชาญจากการคัดเลือก 19 ท่าน กับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เบื้องต้น 14 ท่าน รวมผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้ทั้งสิ้น 33 ท่าน คัดจำแนกจำนวนตามวิธีการศึกษาและตำแหน่งทางวิชาการดังนี้ *

ตารางที่ 3 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ทบทวนแบบสอบถาม จำแนกตามวิธีการศึกษาและตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางวิชาการ	วิธีการศึกษา			รวม
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
อาจารย์	0	3	3	6
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	0	5	7	12
รองศาสตราจารย์	0	3	6	9
ศาสตราจารย์	0	1	5	6
รวม	0	12	21	33

* คุรายละเอียดในภาคผนวก ข.

ข. ขั้นตอนในการดำเนินการ

1. การสร้างรูปแบบประเมินเบื้องต้น

1.1 การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง คือ วิทยุและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม เอกสารต่าง ๆ ของโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยจำกัดจำนวนรับตามขม เขตที่กำหนด และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องของใกล้ชิดกับโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยระบบจำกัดจำนวนรับตามขม เขตที่กำหนด จำนวน 14 ท่าน การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเน้นการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศในประเด็นตามมิติคนแบบของรูปแบบประเมินที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นเป็นหลัก และประเด็นที่เกี่ยวข้องเป็นรอง

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา ได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาตามกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา จากข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้ง 3 แหล่งดังกล่าวข้างต้น โดยยึดหลักเกณฑ์ความสอดคล้องของลักษณะและกระบวนการของแต่ละมิติในรูปแบบ และยึดหลักความจำเป็นเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.3 การสังเคราะห์เนื้อหา นำผลจากการวิเคราะห์เนื้อหา มาสังเคราะห์เนื้อหา ทำให้ได้รายละเอียดของลักษณะและกระบวนการตามมิติต่าง ๆ ของรูปแบบประเมินเบื้องต้น (Pre-Model)

2. การตรวจสอบความตรงเชิงสอดคล้องของรูปแบบประเมิน

2.1 การรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามความเหมาะสมของสมรรถวิสัยด้านต่าง ๆ และการกำหนดน้ำหนักของการประเมินในส่วนต่าง ๆ ซึ่งปรับมาจากลักษณะและกระบวนการของรูปแบบประเมินเบื้องต้น ให้อยู่ในรูปแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) นำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ 2 รอบ ตามกระบวนการของการรวบรวมข้อมูลของเทคนิคเคลฟาย ซึ่งแบบสอบถามในรอบที่ 2 จะมีความมัธยฐาน ฐานนิยม และ

พิสัยควอไทล์ ของผลการทบทวนแบบสอบถามในรชยที่ 1 ประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนหรือ
ยืนยันคำตขมเคิมของผูู้้เชี่ยวชาญ ผลการทบทวนแบบสอบถามของผูู้้เชี่ยวชาญปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนผูู้้เชี่ยวชาญที่ทบทวนแบบสอบถามรชยที่ 1 และรชยที่ 2

รชยที่	จำนวนแบบสอบถาม		ร้อยละที่ได้รับคืน
	ที่ส่ง	ได้รับคืน	
1	33	28	84.85
2	28	25	89.29

2.2 การวิเคราะห์ขอมูล คำนวณคามัชฐาน ฐานนิยม และพิสัยควอไทล์
จากผลการทบทวนแบบสอบถามของผูู้้เชี่ยวชาญเป็นรายขอกระทรวงสำหรับการทขมในส่วนความเหมาะสม
ของสมรรถวิสัยแต่ละคานในั้แต่ละบทบาท คำนวณคาเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในส่วน
การกำหนดน้ำหนักของการประเมิน เพื่อเป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนหรือยืนยัน
คำตขมเคิมของผูู้้เชี่ยวชาญในการทบทวนแบบสอบถามรชยที่ 2 และเป็นสารสนเทศคัดเลือก
สมรรถวิสัย และน้ำหนักการประเมิน ตามเกณฑ์การคัดเลือกที่ระบุไว้ตามลำดับ

ค. เกณฑ์การคัดเลือกรายการองคประกอบที่เหมาะสมในมิติต่าง ๆ ของรูปแบบ
ประเมิน

1. เกณฑ์คัดเลือกรายการองคประกอบในมิติต่าง ๆ ของรูปแบบประเมินจากผล
การวิเคราะห์เนื้อหา พิจารณาคัดเลือกรายการต่าง ๆ ตามเกณฑ์ดังนี้

1.1 เป็นรายการที่ปรากฏอยู่ในแหล่งขอมูลที่กำหนดคอบางนอย 1 แหล่ง
ขอมูลหรือสอดคลองกันหลาย ๆ แหล่งขอมูล หรือผูู้้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคลองรวมกัน หรือ

สถาบันผลิตบัณฑิตครูปฏิบัติสอดคล้องกัน

1.2 เป็นรายการที่สอดคล้องหรือสามารถปรับให้สอดคล้องกับกรมทฤษฎีที่กำหนดเป็นหลักการวิเคราะห์เนื้อหา

2. เกณฑ์คัดเลือกรายการองค์ประกอบที่เหมาะสมในมิติต่าง ๆ ของรูปแบบประเมิน จากผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงสอดคล้องที่ได้จากการทบทวนแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ โดยเทคนิคเดลฟาย ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ลำดับ และมีน้ำหนักคะแนนดังนี้

1	หมายถึง	ขอกระทงมีความเหมาะสมน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ขอกระทงมีความเหมาะสมระดับน้อย
3	หมายถึง	ขอกระทงมีความเหมาะสมระดับปานกลาง
4	หมายถึง	ขอกระทงมีความเหมาะสมระดับมาก
5	หมายถึง	ขอกระทงมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

ขอกระทงหรือองค์ประกอบย่อยใดที่จะได้รับเลือกเป็นองค์ประกอบของมิติต่าง ๆ ของรูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิสิตครูภาคสนามจะต้องผ่านเกณฑ์คัดเลือกดังนี้

1. ขอกระทงเหล่านั้นจะต้องมีค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.0 (ถือว่าขอกระทงที่จะได้รับเลือกต้องมีความจำเป็นและเหมาะสมในระดับปานกลางเป็นขั้นต่ำ)
2. พิสัยควอไทล์ของการทบทวนของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีค่าไม่เกิน 1.5 (แสดงว่ามีความเห็นสอดคล้องกัน)

การดำเนินการวิจัยตอนที่ 2

การประเมินกระบวนการและประสิทธิภาพของรูปแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม จากการนำรูปแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

ก. กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดที่เป็นโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอยู่ในขอบเขตของการวิจัยนี้ ซึ่งมีจำนวน 4 โรงเรียน โดยการสุ่มในครั้งนี้ได้ดำเนินการอย่างอิสระจากการดำเนินการจัดการ จัดสรรนิสิต จัดสรรอาจารย์นิเทศก์ จัดสรรอาจารย์พี่เลี้ยง ของสำนักงานเลขาธิการฝึกสอนและฝึกงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก ซึ่งมีการดำเนินการจัดการในลักษณะที่ให้แต่ละฝ่ายแจ้งความจำนงที่จะไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และนิเทศ ณ โรงเรียนใดเป็นหลัก

จากการดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ได้โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนในโครงการทดลอง 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก และโรงเรียนอุดมครุณี จังหวัดสุโขทัย โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนควบคุม 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม จังหวัดสุโขทัย และโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม จังหวัดพิจิตร มีนิสิตที่ต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามในกิ่งทวีภาคแรก ปีการศึกษา 2528 จำนวน 4 วิชาเอก ได้แก่ นิสิตวิชาเอกคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา โดยเป็นนิสิตกลุ่มทดลองจำนวน 23 คน เป็นชาย 9 คน และหญิง 14 คน นิสิตกลุ่มควบคุมจำนวน 22 คน เป็นชาย 5 คน และ หญิง 17 คน ดังรายละเอียดจำแนกจำนวนตามโรงเรียนและวิชาเอกดังนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
จำแนกตามโรงเรียนและวิชาเอก

วิชาเอก	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	พิษณุโลกพิทยาคม	อุคมครุณี	พิจิตรพิทยาคม	สุโขทัยพิทยาคม
คณิตศาสตร์	3	3	3	2
ภาษาไทย	3	3	3	3
ภาษาอังกฤษ	3	3	13	3
สังคมศึกษา	3	2	2	3
รวม	12	11	11	11

จากการดำเนินการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ของผลการเรียนของนิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมนับถึงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ปรากฏผลการทดสอบว่าไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของผลการเรียนของนิสิตกลุ่มทดลองและนิสิตกลุ่มควบคุม ดังปรากฏผลการทดสอบดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิต
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ประเภทของกลุ่ม	n	คะแนนเฉลี่ยสะสม		t
		\bar{X}	S.D.	
ทดลอง	23	2.3617	0.1909	- 1.7301
ควบคุม	22	2.4645	0.2076	

$$t_{(.05, 43)} = 2.02$$

สำหรับกลุ่มตัวอย่างอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์ในเทศก์ของโรงเรียนกลุ่มทดลองมีจำนวน 24 ท่าน และ 17 ท่าน ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนกลุ่มควบคุมจำนวน 22 ท่าน และ 12 ท่านตามลำดับ คุณสมบัติของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์ในเทศก์ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ตามที่ระบุไว้ในนิยามศัพท์เฉพาะ ส่วนรายละเอียดโปรดดูในภาคผนวก ข.

ข. ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมของการทดลองรูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ตามสภาวะ เงื่อนไข ที่กำหนดดังนี้

1.1 การเตรียมเอกสารและคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ได้จัดทำคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามที่สอดคล้องกับรูปแบบการประเมินที่สร้างขึ้น เพื่อใหญ่เกี่ยวของได้เข้าใจโครงสร้างของรูปแบบการประเมินและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตลอดระยะเวลาของการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามตลอดจนได้จัดทำ แบบประเมินผลการปฏิบัติการของนิสิตในแต่ละบทบาท และแบบประเมินการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน (ผช.1 - ผช.4) แบบฟอร์มการบันทึกประจำสัปดาห์ของนิสิต แบบฟอร์มการบันทึก

ผลการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ส่วนเอกสารอื่น ๆ เช่น สมุดบันทึกการสอน แบบฟอร์มการเขียนโครงการสอนระยะยาวไซของเดิมที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาสอนและฝึกงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก ใช้อยู่ตามปกติ

1.2 การเตรียมแบบสอบถามต่าง ๆ ได้จัดทำแบบสอบถามต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 แบบสอบถามความเหมาะสมของสมรรถวิสัยในแต่ละบทบาทพร้อมของให้ขอเสนอแนะ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ได้ประเมินความเหมาะสมของสมรรถวิสัยด้านต่าง ๆ ในแต่ละบทบาท และให้ขอเสนอแนะ หลังจากที่ได้ปฏิบัติการณ์สิ้นสุดลงในแต่ละบทบาท

1.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากการใช้รูปแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามทั้งแบบทดลองและแบบเดิม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 6 ระดับ สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ได้ให้ความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- ก. ความเหมาะสมของสมรรถวิสัยทั้งลักษณะและจำนวน
 - ข. ความเหมาะสมของบทบาททั้งเวลา จำนวน และลักษณะภารกิจ
 - ค. การได้รับสารสนเทศที่เอื้ออำนวยต่อการนิเทศ
- ทั้งด้านความเพียงพอและความชัดเจน
- ง. ความเหมาะสมของเครื่องมือทั้งในด้านความสะดวกในการปฏิบัติและรูปแบบทั่วไป
 - จ. ความเหมาะสมของกระบวนการประเมินซึ่งรวมถึงการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอสารสนเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง
 - ฉ. ความเหมาะสมของเกณฑ์การตัดสินผลการปฏิบัติของนิสิตทั้งการประเมินความก้าวหน้าและประเมินสรุป
 - ช. ความเหมาะสมด้านการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในทัศนคติใ้บรรลุล่วงวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม

1.2.3 แบบสัณฐานตามความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้
รับจากการปฏิบัติตามรูปแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามทั้งแบบทดลองและ
แบบเดิม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 6 ระดับ สำหรับนิสิตกลุ่มทดลองและนิสิตกลุ่ม
ควบคุม ได้ให้ความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ก. การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในประสบการณ์
ด้านต่าง ๆ

ข. ความเหมาะสมของการนิเทศ

ค. ความเหมาะสมของภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

ง. ความเป็นธรรมชาติที่ได้รับจากการประเมินของอาจารย์

พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

1.2.4 แบบสัณฐานตามความเป็นปัญหา ผลสืบเนื่องที่ตามมา และ
ข้อเสนอแนะ จากการใช้รูปแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามที่สร้างขึ้น มีลักษณะ
เป็นแบบสัณฐานที่ให้เต็มขอความ สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ได้เสนอปัญหา
ผลสืบเนื่อง และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ก. ปัญหาและผลที่เกิดแก่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ข. ปัญหาและผลที่เกิดแก่อาจารย์พี่เลี้ยง

ค. ปัญหาและผลที่เกิดแก่อาจารย์นิเทศก์

ง. ปัญหาและผลที่เกิดแก่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จ. ปัญหาและผลที่เกิดแก่มหาวิทยาลัย

ฉ. ปัญหาและผลที่เกิดแก่กระบวนการประเมิน

ช. ปัญหาและผลที่เกิดโดยทั่วไป ตลอดจนข้อเสนอแนะ

เพื่อการปรับปรุงรูปแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามในโอกาสต่อไป

1.3 การเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการประชุมอาจารย์พี่เลี้ยง
ณ โรงเรียนพินิจโลกพิทยาคม เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2528 และโรงเรียนอุดมครุณี เมื่อ
วันที่ 16 พฤษภาคม 2528 โดยชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของการทดลอง ลักษณะของรูปแบบประเมิน

กระบวนการประเมิน ตลอดจนสภาพแวดล้อม ๆ ที่เกี่ยวกับ โครงการวิจัยและโครงการฝึก
 ประสพการณ์วิชาชีพครูภาคสนามพร้อมกันนั้นได้แจกคู่มือการฝึกประสพการณ์วิชาชีพครูภาคสนามและ
 เอกสารที่เกี่ยวข้องของแก้อาจารย์พี่เลี้ยงทุกท่านด้วย ส่วนอาจารย์นิเทศก์ดำเนินการชี้แจงและ
 แจกคู่มือฝึกประสพการณ์วิชาชีพครูภาคสนามพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคล ระหว่างวันที่
 20-31 พฤษภาคม 2528

1.4 การเตรียมนิสิต คำเนิการประชุมชี้แจงลักษณะและรูปแบบการ
 ประเมินการฝึกประสพการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม แก่นิสิตกลุ่มทดลอง ณ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2528 ซึ่งเป็นวันปฐมนิเทศน์ออกฝึกประสพการณ์
 วิชาชีพครูภาคสนาม โดยร่วมกับสำนักงานเลขาธิการการฝึกสอนและฝึกงานของมหาวิทยาลัย
 แก่นิสิตกลุ่มทดลองมาให้คำชี้แจงเป็นการเฉพาะในเรื่องการประเมินการฝึกประสพการณ์วิชาชีพครู
 ภาคสนามเป็นเวลา 1 ชั่วโมง ในขณะที่นิสิตกลุ่มควบคุมและนิสิตอื่น ๆ ได้รับความชี้แจงเกี่ยวกับ
 การประเมินการฝึกประสพการณ์วิชาชีพครูภาคสนามตามโปรแกรมปกติเป็นเวลา 1 ชั่วโมงเช่นกัน
 สำหรับการประชุมในเรื่องอื่น ๆ คำเนิไปตามกำหนดการปกติของการจัดการปฐมนิเทศน์ก่อน
 ฝึกประสพการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของสำนักงานเลขาธิการการฝึกสอนและฝึกงาน มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก

2. ชั้นทดลอง ใต้นำรูปแบบ กระบวนการ และปัจจัยตัวป้อน เข้าไปทำการ
 ทดลองใช้กับสถานการณ์จริง โดยดำเนินการควบคุมกำกับและติดตามผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง
 ตลอดเวลาการทดลองดังนี้

2.1 ส่งนิสิตฝึกประสพการณ์วิชาชีพพี่เป็นกลุ่มทดลองไปยังโรงเรียนที่เป็น
 สถานที่ฝึกโดยมีอาจารย์นิเทศก์รวมทั้งผู้วิจัยร่วมเดินทาง สร้างความคุ้นเคยกับสถานที่ อาจารย์
 พี่เลี้ยง และรวบรวมทรัพยากรงานที่จะปฏิบัติร่วมกันเป็นการขทวนความเข้าใจให้ตรงกันอีกครั้งหนึ่ง

2.2 อาจารย์นิเทศก์และผู้วิจัย (ในฐานะอาจารย์นิเทศก์รวม) ทำหน้าที่
 ควบคุมกำกับเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนการที่กำหนดไว้ เช่น การเข้าสู่วิชาตามระยะ
 เวลา ความครบถ้วนของการปฏิบัติงานในแต่ละบทบาท การส่งรายงานและบันทึกประจำสัปดาห์

ของนิสิต ระยะเวลาของการประเมินของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ให้คำแนะนำ
แก่ผู้เกี่ยวข้องที่ปฏิบัติไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรูปแบบประเมิน อธิบายเพิ่มเติมแก่ผู้เกี่ยวข้อง
เมื่อได้รับการขอร้องและพบปะสนทนากันอย่างไม่เป็นทางการ เป็นต้น

2.3 ประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไป
ตามโครงสร้างของรูปแบบประเมินที่สร้างขึ้น

3. การรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตามระยะเวลา
ดังนี้

3.1 ความเหมาะสมของสมรรถวิสัยด้านต่าง ๆ ในแต่ละบทบาท และ
ขอเสนอแนะในการปฏิบัติ ดำเนินการส่งแบบสอบถามความเหมาะสมของสมรรถวิสัยด้านต่าง ๆ
ในแต่ละบทบาทให้แก่อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์กลุ่มทดลอง เมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติการกิจ
ในแต่ละบทบาท และได้รับคืนมาครบทุกฉบับในทุกบทบาท

3.2 ผลสัมฤทธิ์ของนิสิตกลุ่มทดลอง ดำเนินการติดตามผลการประเมิน
สัมฤทธิ์ผลของนิสิตแต่ละคน จากอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ เมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติ
ภารกิจในแต่ละบทบาท และได้รับคืนมาครบทุกฉบับในทุกบทบาท

3.3 ปัญหา ผลที่ได้รับและขอเสนอแนะระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ครูภาคสนาม ดำเนินการประชุมอาจารย์พี่เลี้ยงกลุ่มทดลองอย่างไม่เป็นทางการ 2 ครั้ง ระหว่าง
ระยะเวลาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ณ โรงเรียนพินิจโลกพิทยาคม เมื่อวันที่
16 กรกฎาคม 2528 และ ณ โรงเรียนอนุกรมวิทย์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2528 และพบปะ
สนทนากับอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ระหว่างช่วงเวลา 2 สัปดาห์สุดท้ายของการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม โดยมีอาจารย์พี่เลี้ยงเข้าประชุมครบทุกท่านและสนทนาครบทุก
ท่านเช่นกัน

3.4 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ดำเนินการติดตามผลการประเมิน
สัมฤทธิ์ผลของนิสิตแต่ละคนจากอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูภาคสนาม และได้รับคืนมาครบทุกฉบับ

3.5 ความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากการใช้รูปแบบประเมินของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ดำเนินการส่งแบบสอบถามความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากการใช้รูปแบบประเมินทดลองและรูปแบบประเมินเดิม ให้แก่อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์กลุ่มทดลอง เมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามและได้รับคืนมาครบทุกฉบับ

3.6 ความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากการใช้รูปแบบประเมินของนิสิต ดำเนินการส่งแบบสอบถามความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากการใช้รูปแบบประเมินทดลองและรูปแบบประเมินเดิม ให้แก่นิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามและได้รับคืนมาครบทุกฉบับ

3.7 ความเป็นปัญหา ผลสืบเนื่องและข้อเสนอแนะจากการใช้รูปแบบประเมินทดลอง ดำเนินการส่งแบบสอบถามความเป็นปัญหา ผลสืบเนื่องและข้อเสนอแนะจากการใช้รูปแบบประเมินทดลอง ให้แก่อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์กลุ่มทดลอง หลังจากสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามแล้ว 2 สัปดาห์ และได้รับคืนมาครบทุกฉบับ

3.8 ความเหมาะสม ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบประเมินไปใช้ในโอกาสต่อไป ดำเนินการประชุมสัมมนาอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์กลุ่มทดลอง ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2528 ปรากฏว่ามีผู้เชี่ยวชาญประชุมเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงจำนวน 23 ท่าน ผู้บริหารวิชาการของโรงเรียน 9 ท่าน อาจารย์นิเทศก์ 12 ท่าน ผู้สังเกตการณ์ทั้งจากโรงเรียนและมหาวิทยาลัย 11 ท่าน รวมทั้งสิ้น 55 ท่าน ได้ผลสรุปของการประชุมตามวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมสัมมนา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 จำนวนความถี่ฐาน และพิสัยควอไทล์ จากผลการทบทวนแบบสอบถามความเหมาะสมของสมรรถวิสัยด้านต่าง ๆ ในแต่ละบทบาท ของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์กลุ่มทดลอง โดยการคำนวณเป็นรายชอกระหง

4.2 คำนวณค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของแต่ละช่องทาง ของผลการทบทวนแบบสอบถามของอาจารย์ผู้เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์กลุ่มทดลอง ในประเด็นความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากการใช้รูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ระหว่างรูปแบบประเมินทดลองกับรูปแบบประเมินเดิม (ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินนโลก) โดยใช้สถิติ t -test (Dependent)

4.3 คำนวณค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของแต่ละช่องทาง ของผลการทบทวนแบบสอบถามของนิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในประเด็นความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากการใช้รูปแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ระหว่างรูปแบบประเมินทดลองและรูปแบบประเมินเดิม โดยใช้สถิติ t -test (Independent)

4.4 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของนิสิตกลุ่มทดลองกับนิสิตกลุ่มควบคุม จากผลการประเมินของอาจารย์ผู้เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์โดยใช้สถิติ t -test (Independent) และ F-test ตามลำดับ

4.5 วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลและสารสนเทศความเหมาะสม ความเป็นปัญหา ผลสัมฤทธิ์ที่ตามมา และข้อเสนอแนะ โดยสรุปสารสนเทศเพื่อการพิจารณาปรับปรุง และนำรูปแบบประเมินไปใช้ในโอกาสต่อไป

ค. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรูปแบบ

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวบ่งชี้ผลการนำรูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยอาศัยแนวคิดของ เคิร์คแพทริก (Kirkpatrick 1978: 6-9) เกณฑ์การตัดสินเพื่อสรุปความเห็นร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญของเทคนิคเคลฟาย (ชินธุรา วิทยาอนุมาส 2525; พงศ์ศิริ สาลี 2525) และความสอดคล้องกับสถานการณ์การปฏิบัติจริงของการทดลอง กำหนดเป็นเกณฑ์เพื่อการพิจารณาคัดสินใจ นำรูปแบบการประเมินนี้ไปใช้ในโอกาสต่อไปดังนี้

1. การประเมินความเหมาะสมของสมรรถวิสัยด้านต่าง ๆ ในแต่ละบทบาทของรูปแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ตามทัศนะของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์บัณฑิต มีเกณฑ์ดังนี้

1.1 เกณฑ์แปลความหมายระดับความเหมาะสมของสมรรถวิสัยแต่ละข้อคือ

- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด
 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

1.2 เกณฑ์การตัดสินยอมรับสมรรถวิสัยแต่ละข้อ อนุมัติใช้เกณฑ์การตัดสินการยอมรับสมรรถวิสัยไปใช้ในรูปแบบประเมินของเทคนิคเคลฟาย คือ สมรรถวิสัยใด ๆ ที่ยอมรับเป็นเกณฑ์ประเมินในรูปแบบจะต้องมีค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.00 และมีค่าพิสัยควอไทล์ไม่เกิน

1.50

2. การประเมินความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากรูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ของอาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์บัณฑิต มีเกณฑ์ดังนี้

2.1 เกณฑ์แปลความหมายระดับความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากรูปแบบประเมิน คือ

- 0.00 - 0.49 หมายถึง ไม่มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ
 0.50 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อย

- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ
ในระดับปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติใน
ระดับมาก
- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติใน
ระดับมากที่สุด

2.2 เกณฑ์เปรียบเทียบความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากรูปแบบประเมิน
ระหว่างรูปแบบประเมินทดลองและรูปแบบประเมินเดิม โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่าง
ค่าเฉลี่ยในประเด็นต่าง ๆ ที่ตามเป็นรายข้อกระทง กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประเมินความพึงพอใจต่อความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากรูปแบบการ
ประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนาม ของนิสิตกลุ่มทดลองและนิสิตกลุ่มควบคุม มีเกณฑ์
ดังนี้

3.1 เกณฑ์แปลความหมาย ระดับความเหมาะสม และผลที่ได้รับจากรูปแบบ
ประเมิน คือ

- 0.00 - 0.49 หมายถึง ไม่มีความเหมาะสม
- 0.50 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.2 เกณฑ์เปรียบเทียบความเหมาะสมและผลที่ได้รับจากรูปแบบประเมิน
ระหว่างรูปแบบประเมินทดลองและรูปแบบประเมินเดิม โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่าง
ค่าเฉลี่ยในประเด็นต่าง ๆ ที่ตามเป็นรายข้อกระทง กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การประเมินผลการเรียนรู้หรือผลสัมฤทธิ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภาควิชาศึกษาศาสตร์ ในสมรรถวิสัยค่านางานสอน งานธุรการ งานกิจกรรมนักเรียน งานให้คำปรึกษาและแนะแนว งานพัฒนาสังคม และงานพัฒนาตน จากการประเมินของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ มีเกณฑ์ดังนี้

4.1 เกณฑ์แปลความหมายระดับผลสัมฤทธิ์ด้านต่าง ๆ ของนิสิตจำแนกเป็น มาตราคะแนนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนิสิตเป็น 13 ระดับ คือ 12(A⁺) 11(A) 10(A⁻) 9(B⁺) 8(B) 7(B⁻) 6(C⁺) 5(C) 4(C⁻) 3(D⁺) 2(D) 1(D⁻) และ 0(E) ส่วนการแปลความหมายระหว่างช่วงคะแนนใช้เกณฑ์การตัดสินในการกำหนดระดับคะแนน (เกรด) ดังในภาคผนวก ก.

4.2 เกณฑ์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของนิสิต โดยใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและความแปรปรวน ระหว่างนิสิตกลุ่มทดลองและนิสิตกลุ่มควบคุม กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบทั้งสองประเภท เท่ากับ .05

5. การประเมินสารสนเทศ ความเป็นปัญหา ผลสืบเนื่องที่ตามมาและขอเสนอแนะของการใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาควิชาศึกษาศาสตร์ จากกลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้อง เสนอสารสนเทศประกอบการตัดสินใจร่วมกับเกณฑ์การประเมินข้ออื่น ๆ ดังนี้

5.1 ผลการทบทวนแบบสอบถามความเป็นปัญหาและการให้ขอเสนอแนะเมื่อสิ้นสุดบทบาทการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาควิชาศึกษาศาสตร์ในแต่ละบทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

5.2 ผลจากการประชุม สนทนา ระหว่างระยะเวลาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาควิชาศึกษาศาสตร์ และผลจากการทบทวนแบบสอบถามความเป็นปัญหาและผลที่ตามมาเมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาควิชาศึกษาศาสตร์ ของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

5.3 ผลจากการประชุมสัมมนาร่วมกันของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก เมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาควิชาศึกษาศาสตร์